

ע"פ 3065/14 - המערער: פלוני נגד המשיבה: מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3065/14

לפני:
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת
בת"פ 19232-09-13 מיום 18.3.2014 שניתן על-ידי
סגן הנשיא ת' כתילי

תאריך הישיבה: י"ג בתשרי התשע"ד (07.10.2014)

בשם המערער: עו"ד אכרם חליחל
בשם המשיב: עו"ד עידית פרג'ון
בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 18.3.2014 בת"פ 19232-09-13 (סגן הנשיא ת' כתילי) בו נדון המערער לעונש של 30 חודשי מאסר בפועל ומאסר-על-תנאי, וכמו כן חוייב בתשלום פיצוי כספי

עמוד 1

למתלוננות ונשלל רישיון נהיגתו, בעקבות הרשעתו בביצוע עבירות של מעשה מגונה בפומבי ומעשי פזיזות ורשלנות.

עיקרי העובדות

2. המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של מעשה מגונה בפומבי ומעשי פזיזות ורשלנות. אלו הם מעשיו: ביום 2.9.2013, לפנות ערב, הגיע המערער במכוניתו לתחנת אוטובוס בצומת בית קשת, שם המתינו אותה שעה שתי קטינות כבנות 16 (להלן: המתלוננות). המערער עצר את מכוניתו במרחק-מה, יצא מהמכונית, התקדם לכיוון התחנה וסבב אותה כמה פעמים. לבסוף, נעמד המערער בצד התחנה, חשף את איבר מינו, אחז בו וביצע תנועות שפשוף, כשהוא מתבונן במתלוננות, כל זאת לשם סיפוקו המיני. המתלוננות הבחינו במעשיו של המערער והחלו לברוח מהתחנה לכיוון הקיבוץ הסמוך, כשאחת מהן (להלן: ב') צועקת כי היא מתקשרת לאביה. הנאשם רץ למכוניתו, נכנס לתוכה והחל נוסע לכיוון המתלוננות. אלו החלו לנוס בחזרה לכיוון תחנת האוטובוס. ב' התקשרה לאביה בבכי וסיפרה לו על הקורות אותן. האב נכנס מיד למכוניתו ונסע מהקיבוץ לכיוון הצומת, שם פגש במתלוננות, הכניסן למכוניתו והחל בנסיעה לכיוון שאליו נסע המערער. בשלב מסוים הבחינה ב' במכוניתו של המערער, אמרה זאת לאביה, והוא נסע בעקבותיו. המערער עצר ליד תחנת אוטובוס, והאב עצר את מכוניתו במקביל. האב ביקש מהמערער לצאת מהמכונית, אך זה ביצע פניית פרסה והחל בנסיעה פרועה. בשלב מסוים עצר המערער את מכוניתו, אולם משהבחין במכוניתו של האב בנסיעה לכיוונו, שב והחל בנסיעה פרועה בכיוון הנגדי. בהמשך, ביצע פניית פרסה אסורה, תוך חציית קו הפרדה רצוף, ופגע במעקה הבטיחות. המערער נסע אחורנית, פגע במעקה הבטיחות מן העבר השני של הכביש, והחל בנסיעה לכיוון כפר בקרבת מקום, שם נעצר על-ידי המשטרה.

עיקרי גזר הדין

3. בית המשפט המחוזי עמד על חומרתה של עבירת המעשה המגונה בפומבי, אשר נמנית על קבוצת עבירות המין, הטומנות בחובן פגיעה קשה בזכויות הקורבנות, וכמו כן מסבות צלקות נפשיות, מערערות את תחושת הבטחון הכללית ומעכירות את דמותה של החברה, בייחוד כשהן מופנות כלפי קטינים. בענייננו, הנזק שנגרם למתלוננות, כבנות 16 בלבד, מחשיפתן לאיבר מינו של המערער, כשהוא משפשפו ומסתכל עליהן, הוא רב, גם אם לא היה במעשה העבירה המתואר מגע פיסי. המערער אף המשיך ורדף אחרי המתלוננות, דבר אשר העצים את החוויה הטראומטית שעברו, כך שידרש עוד זמן רב עד שתחזרנה לעצמן את תחושות הכבוד והבטחון להסתובב לבדן כאוות נפשן, מבלי לחשוש מפני פגיעה. כמו כן, העדר התכנון מצדו של המערער עומד לו דווקא לרועץ, ומעיד כי פעל באימפולסיביות, ללא כל שליטה על דחפיו או יכולת להציב לעצמו גבולות. אם לא די בכל אלה, המערער הוסיף חטא על פשע ונמלט מהמקום בנהיגה פרועה, עד כדי פגיעה במעקות-בטיחות, באופן שהיווה סכנה ממשית לחיי עוברי אורח תמימים. בית המשפט המחוזי סקר את הפסיקה, ולאחר שנתן את דעתו על מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, קבע כי מתחם הענישה ההולם, לעניין עבירת המעשה המגונה, נע בין מספר חודשי עבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל, וכי מתחם הענישה ההולם, לעניין לעבירת מעשי הפזיזות והרשלנות, נע בין מספר חודשי עבודות שירות ועד ל-24 חודשי מאסר בפועל.

4. במסגרת הסדר הטיעון, הסכימו הצדדים כי המשיבה תעתור להטלת 40 חודשי מאסר בפועל, ואילו המערער יעתור להטלת 20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי עמד על נסיבותיו האישיות של המערער, ובכלל זה גילו הצעיר, נכונותו להשתקם ולטפל בבעיותיו בין כותלי בית הסוהר. כמו כן, נשקלה לקולה הודאתו, אשר חסכה זמן שיפוטי

יקר. מנגד, לחובת מערער עבר פלילי הכולל הרשעות בביצוע מספר מעשים מגונים בפומבי, אשר בגינם כבר הוטלו עליו 24 חודשי מאסר בפועל. המערער ביצע את העבירות בענייננו כשנה לאחר שחרורו, כאשר הוא נתון בתקופת פיקוח, וכשמעל ראשו תלוי ועומד מאסר-על-תנאי. מצב דברים זה מלמד על כך שהמערער נשלט על-ידי דחפיו, אינו נרתע מהחוק או מכליאה מאחורי סורג וברית, וכי יש להרחיקו מן החברה לתקופה ממושכת בכדי לשמור על בטחון הציבור. לכך יש להוסיף את התסקיר השלילי מאת שירות המבחן, אשר המליץ לשקול ענישה המציבה גבול ברור להתנהגותו העבריינית של המערער, לאור רמת הסיכון הגבוהה כי יחזור על מעשיו בעתיד. לפיכך, החליט בית המשפט המחוזי כי יש להשית על המערער עונש המצוי ברף העליון של המתחם, וגזר עליו 30 חודשי מאסר בפועל ו-12 חודשי מאסר-על-תנאי. כמו כן, הורה בית המשפט המחוזי על הפעלת עונש מאסר מותנה לתקופה של 10 חודשים, בחופף, פסל את רישיון הנהיגה של המערער ל-12 חודשים מיום שחרורו מהכלא, וחייב אותו בתשלום פיצוי כספי בסך של 1,500 ₪ לכל אחת מן המתלוננות.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

5. לטענת המערער, בית המשפט המחוזי החמיר עמו יתר על המידה, "והתעלם משיקולים שונים אשר שומה היה עליו לקחתם בחשבון" בבואו לגזור את הדין, כגון גילו הצעיר של המערער, העובדה כי לא קדם להתנהגותו תכנון כלשהו, העדר המגע הפיסי בינו לבין המתלוננות וחשיבותו של הפן השיקומי לגביו. כמו כן, המערער הודה במעשיו, הוא מכיר בחומרתם, ומביע חרטה עמוקה וכנה לגביהם. כל אלה ועוד, מצביעים על כך שיש לגזור על המערער עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע, ביחס לכל אחת מן העבירות שבהן הורשע, וזאת בהתחשב גם בעונשי המקסימום שקבע המחוקק, ובשים לב לפסיקה ולשיקולי אחידות הענישה ושוויון בגזירת הדין.

6. בדיון שהתקיים לפנינו ביום 7.10.2014, סמכה ב"כ המשיבה את ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחוזי. העונש שהוטל על המערער מצוי באמצע טווח הענישה שהצדדים עתרו לו בעקבות הסדר הטיעון, והוא סביר גם בהתחשב במתחמי הענישה ההולמים. מעשיו של המערער חמורים, המסוכנות רבה, ומתסקיר שירות המבחן העדכני עולה כי המערער אף מסרב להשתלב בטיפול בבית הסוהר.

דיון והכרעה

7. הלכה ידועה ומוכרת היא, כי לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בחומרת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במצבים חריגים, בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או כאשר טמונה בו סטייה קיצונית מרף הענישה המקובל בנסיבות דומות (ראו למשל: ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל (3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009) פסקה 11) אנו סבורים כי העניין שלפנינו אינו נמנה על אותם מקרים מיוחדים המצדיקים את התערבותה של ערכאת הערעור.

8. לאחר עיון בגזר הדין מושא דיוננו, נחה דעתנו כי בית המשפט המחוזי שם לנגד עיניו את מכלול השיקולים הרלבנטיים, הן אלו הקשורים בנסיבות ביצוע העבירות, הן אלו שעניינם בנסיבותיו האישיות של המערער. יתרה מזאת, גזר הדין מכיל התייחסות מפורשת לכל אחד ואחד מן הטעמים שנזכרו בטיעונו של המערער לפנינו, והוצגו על-ידי בא-כוחו כחסרים, לרבות העדר התכנון המוקדם, העובדה כי לא נכלל באירוע מגע פיסי, גילו הצעיר של המערער, הודאתו,

9. אמת נכון הדבר, בהתחשב בעונשים המקסימליים שקבע המחוקק (12 חודשי מאסר לעבירת המעשה המגונה בפומבי ו-24 חודשי מאסר לעבירת מעשי פזיזות ורשלנות), העונש שהוטל על המערער (30 חודשי מאסר בפועל) הוא כבד לכאורה. עם זאת, אין זו הפעם הראשונה שבה הורשע המערער בביצוע מעשים מגונים. התנהגותו העבריינית החמורה בענייננו באה לאחר שכבר נגזרו עליו 24 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות דומות, וזאת כשנה בלבד לאחר שחרורו מבית הסוהר, בעת שהוא נתון תחת פיקוח, וכשחרב בדמות מאסר-על-תנאי מרחפת מעל ראשו. יש לזכור, כי בית המשפט המחוזי הורה להפעיל את מלוא עונש המאסר המותנה בחופף, אך לא מן הנמנע כי היה נוהג אחרת בהקשר זה, אילו השית על המערער עונש 'בסיס' קל יותר. לפיכך, ובשים לב לטווח הענישה שעתרו לו הצדדים, בהסכמה, הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל, הרי שהטלת עונש של 30 חודשי מאסר בפועל אינה מעוררת חשש להחמרה יתרה. קורבנותיו של המערער היו שתי נערות קטינות כבנות 16. גם לאחר שנתן דרור ליצריו, המשך המערער לרדוף אחריהן. התסקיר בענייננו של המערער מצביע על הצורך להרחיקו מהציבור, בין היתר למען טובתו-שלו. נוסף על כך, אין להקל ראש בהתנהגותו מסכנת החיים של המערער על הכביש, שלא ניתן ליחסה לדחפיו הבלתי-נשלטים. בנסיבות אלה, לא מצאנו טעם המצדיק את התערבותנו.

10. על-פי התסקיר העדכני מאת שירות המבחן, המערער הביע רצון מילולי להשתלב בטיפול, אך סרב להשתלב במחלקה לעברייני מין בבית הכלא שבו הוא מרצה את עונשו. יתרת תקופת מאסרו אינה מאפשרת לשלבו בטיפול שבו הוא חפץ, בבית כלא אחר. עם זאת, במהלך הדיון הצהיר המערער לפנינו, כי כל מסגרת טיפולית שתוצע לו מקובלת עליו. לאור זאת, מתבקש שירות בתי הסוהר לשלב את המערער בטיפול בהקדם האפשרי.

11. אשר על כן, הערעור נדחה. על סמך התרשמותנו מדבריו של המערער אנו מקווים עתה לשיתוף פעולה של המערער בתוכניות הטיפול והשיקום בתוככי בית הסוהר.

ניתן היום, כ"ז בתשרי התשע"ה (21.10.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט